

EUROPAPARLAMENTS- OG RÅDSFORORDNING (EF) nr. 714/2009

2020/EØS/34/51

av 13. juli 2009

om vilkår for tilgang til nett for utveksling av elektrisk kraft over landegrensene og om oppheving av forordning (EF) nr. 1228/2003(*)

EUROPAPARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap, særlig artikkel 95,

under henvisning til forslag fra Kommisjonen,

under henvisning til uttalelse fra Den europeiske økonomiske og sosiale komité⁽¹⁾,

under henvisning til uttalelse fra Regionkomiteen⁽²⁾,

etter framgangsmåten fastsatt i traktatens artikkel 251⁽³⁾ og

ut fra følgende betraktninger:

- 1) Formålet med det indre marked for elektrisk kraft, som er blitt gradvis gjennomført siden 1999, er å skape faktiske valgmuligheter for alle forbrukere i Fellesskapet, enten de er privatpersoner eller virksomheter, nye forretningsmuligheter og økt handel over landegrensene, slik at det kan oppnås effektiviseringsgevinster, konkurransedyktige priser og høyere kvalitet på tjenestene, samt å bidra til forsyningssikkerhet og bærekraftig utvikling.
- 2) Europaparlaments- og rådsdirektiv 2003/54/EF av 26. juni 2003 om felles regler for det indre marked for elektrisk kraft⁽⁴⁾ og europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1228/2003 av 26. juni 2003 om vilkår for tilgang til nett for utveksling av elektrisk kraft over landegrensene⁽⁵⁾ har vært viktige ledd i innføringen av et indre marked for elektrisk kraft.
- 3) Imidlertid er det for tiden visse forhold som hinder salg av elektrisk kraft på like vilkår og uten diskriminering eller ulemper i Fellesskapet. Framfor alt er ikke-diskriminerende nettilgang og et like effektivt myndighets-tilsyn i alle medlemsstatene ennå ikke på plass, og isolerte markeder finnes fortsatt.

(*) Denne unionsrettsakten, kunngjort i EUT L 211 av 14.8.2009, s. 15, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 93/2017 av 5. mai 2017 om endring av EØS-avtalens vedlegg IV (Energi), se EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende* nr. 11 av 7.2.2019, s. 53.

(1) EUT C 211 av 19.8.2008, s. 23.

(2) EUT C 172 av 5.7.2008, s. 55.

(3) Europaparlamentsuttalelse av 18. juni 2008 (ennå ikke offentliggjort i EUT), Rådets felles holdning av 9. januar 2009 (EUT C 75 E av 31.3.2009, s. 16) og Europaparlamentets holdning av 22. april 2009 (ennå ikke offentliggjort i EUT). Rådsbeslutning av 25. juni 2009.

(4) EUT L 176 av 15.7.2003, s. 37.

(5) EUT L 176 av 15.7.2003, s. 1.

- 4) Kommisjonsmeldingen av 10. januar 2007 med tittelen «An Energy Policy for Europe» (en energipolitikk for Europa) understreket viktigheten av å gjennomføre det indre marked for elektrisk kraft og skape like vilkår for alle elektrisitetsforetak i Fellesskapet. Kommisjonsmeldingene av 10. januar 2007 med titlene «Prospects for the internal gas and electricity market» (utsikter for det indre gass- og elektrisitetsmarkedet) og «Inquiry pursuant to Article 17 of Regulation (EC) No 1/2003 into the European gas and electricity sectors (Final Report)» (undersøkelse av den europeiske gass- og elektrisitetssektoren i henhold til artikkel 17 i forordning (EF) nr. 1/2003) viste at dagens regler og tiltak verken skaper de nødvendige rammer eller legger til rette for at det skapes overføringskapasitet som vil bidra til å nå målet om et velfungerende, effektivt og åpent indre marked.

- 5) I tillegg til at de nåværende rammereglene bør gjennomføres fullt ut, bør rammereglene for det indre marked for elektrisk kraft fastsatt i forordning (EF) nr. 1228/2003 tilpasses i tråd med disse meldingene.

- 6) Særlig er økt samarbeid og samordning mellom operatører av transmisjonsnett nødvendig for å utarbeide nettreger for ytelse og forvaltning av effektiv og oversiktlig tilgang til transmisjonsnett over landegrensene, og for å sikre en samordnet og tilstrekkelig framtdirettet planlegging og fornuftig teknisk utvikling av transmisjonsnettet i Fellesskapet, herunder opprettelse av kapasitet i overføringsforbindelser, idet det tas behørig hensyn til miljøet. Disse nettregerne bør være i tråd med rammeretningslinjer som er av ikke-bindende art (rammeretningslinjer), og som er utarbeidet av Byrådet for samarbeid mellom energireguleringsmyndigheter opprettet ved europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 713/2009 av 13. juli 2009 om opprettelse av et byrå for samarbeid mellom energireguleringsmyndigheter⁽⁶⁾ (Byrådet). Byrådet bør delta i gjennomgåelsen av utkast til nettreger på grunnlag av faktiske forhold, herunder deres samsvar med rammeretningslinjene, og det bør kunne anbefale at de vedtas av Kommisjonen. Byrådet bør vurdere foreslåtte endringer av nettregerne, og det bør kunne anbefale at de vedtas av Kommisjonen. Operatører av transmisjonsnett bør drive sine nett i samsvar med disse nettregerne.

- 7) For å sikre optimal forvaltning av transmisjonsnettet for elektrisk kraft og for å muliggjøre handel med og forsyning av elektrisk kraft over landegrensene i

(6) EUT L 211 av 14.8.2009, s. 1.

- Fellesskapet, bør det opprettes et europeisk nettverk av operatører av transmisjonsnett for elektrisk kraft («ENTSO for elektrisk kraft»). Oppgavene til ENTSO for elektrisk kraft bør utføres i samsvar med Fellesskapets konkurranseregler, som fortsetter å gjelde for beslutninger som treffes av ENTSO for elektrisk kraft. ENTSO for elektrisk kraft bør ha klart definerte oppgaver, og dets arbeidsmetoder bør sikre at ENTSO for elektrisk kraft er effektivt, oversiktlig og representativt. Nettreglene som utarbeides av ENTSO for elektrisk kraft, er ikke ment å skulle erstatte nødvendige nasjonale nettregler for innenlandske forhold. Ettersom det kan oppnås større framskritt gjennom en regional tilnærming, bør operatører av transmisjonsnett opprette regionale strukturer innenfor den overordnede samarbeidsstrukturen og samtidig sikre at resultatene på regionalt plan er i samsvar med nettreglene og ikke-bindende tiårige nettutviklingsplaner på fellesskapsplan. Medlemsstatene bør fremme samarbeid og overvåke nettets effektivitet på regionalt plan. Det regionale samarbeidet bør være forenlig med innføringen av et konkurransebasert og effektivt indre marked for elektrisk kraft.
- 8) Alle markedsdeltakere har interesse av det arbeidet som forventes utført av ENTSO for elektrisk kraft. En effektiv samrådsprosess er derfor avgjørende, og eksisterende strukturer som er etablert for å lette og effektivisere samrådsprosessen, som UCTE (Union for the Coordination of Transmission of Electricity), nasjonale reguleringsmyndigheter og Byrået, bør spille en viktig rolle.
- 9) For å sikre økt oversiktighet når det gjelder hele transmisjonsnettet for elektrisk kraft i Fellesskapet, bør ENTSO for elektrisk kraft utarbeide, offentliggjøre og regelmessig oppdatere en ikke-bindende tiårig nettutviklingsplan for Fellesskapet (nettutviklingsplan for Fellesskapet). Levedyktige transmisjonsnett for elektrisk kraft og nødvendige regionale overføringsforbindelser, som er relevante i et kommersielt perspektiv eller for forsyningssikkerheten, bør omfattes av denne nettutviklingsplanen.
- 10) Denne forordning bør fastsette de grunnleggende prinsippene for tariffing og kapasitetstildeling, samtidig som den bør gjøre det mulig å vedta nærmere retningslinjer der det redegjøres for andre relevante prinsipper og metoder, for å fremme en rask tilpasning til endrede vilkår.
- 11) I et åpent konkurransemarked bør operatører av transmisjonsnett bli kompensert for kostnadene knyttet til overføring av grensekryssende strømmer av elektrisk kraft gjennom sine nett, av operatørene av de transmisjonsnettene som de grensekryssende strømmene kommer fra og ender i.
- 12) Ved fastsettelsen av nasjonale nettariffer bør det tas hensyn til ut- og innbetalinger som skyldes kompensasjon mellom operatører av transmisjonsnett.
- 13) Det faktiske beløpet som skal betales for grensekryssende tilgang til nettet, kan variere sterkt avhengig av hvilke operatører av transmisjonsnett som er involvert, og på grunn av forskjeller i oppbygningen av tariffsystemene i medlemsstatene. En viss grad av harmonisering er derfor nødvendig for å unngå handelsvridning.
- 14) Det er nødvendig med et egnet system for langsiktige lokaliseringssignaler, basert på prinsippet om at nivået på avgiftene for nettilgang bør gjenspeile balansen mellom produksjon og forbruk i den berørte regionen, med utgangspunkt i en differensiering av de avgiftene for nettilgang som kreves av produsentene og/eller forbrukerne.
- 15) Det ville ikke være hensiktsmessig å anvende avstandsbaserte tariffer eller, forutsatt at det er innført egnede lokaliseringssignaler, en sær tariff som skal betales bare av eksportører eller importører, i tillegg til den alminnelige avgiften for tilgang til det nasjonale nettet.
- 16) Forutsetningen for reell konkurranse i det indre marked er ikke-diskriminerende og oversiktlige avgifter for bruk av nettet, herunder overføringsforbindelsene i transmisjonsnettet. Den tilgjengelige kapasiteten i disse forbindelsene bør være den størst mulige som er forenlig med sikkerhetsstandardene for sikker nettdrift.
- 17) Det er viktig å unngå konkurransevridning som følge av forskjeller i de standardene for sikkerhet, drift og planlegging som anvendes av operatører av transmisjonsnett i medlemsstatene. Dessuten bør det være oversiktlig for markedsdeltakerne hvilken overføringskapasitet som er tilgjengelig, og hvilke standarder for sikkerhet, planlegging og drift som påvirker den tilgjengelige overføringskapasiteten.
- 18) Markedsovervåking som de nasjonale tilsynsmyndighetene og Kommisjonen har gjennomført i de senere år, har vist at dagens oversiktlighetskrav og regler om tilgang til infrastruktur ikke er tilstrekkelige til å sikre et reelt, velfungerende, åpent og effektivt indre marked for elektrisk kraft.
- 19) Lik tilgang til opplysninger om nettets fysiske tilstand og effektivitet er nødvendig for å sikre at alle markedsdeltakere har mulighet til å vurdere den generelle tilbuds- og etterspørselssituasjonen og kartlegge årsakene til svingninger i engrosprisen. Dette omfatter mer nøyaktige opplysninger om produksjon av elektrisk kraft og om tilbud og etterspørsel, herunder prognoser, kapasitet i nett og overføringsforbindelser, strømmer og vedlikehold, balansering og reservekapasitet.

- 20) For at tilliten i markedet skal kunne økes, må deltakerne være sikre på at foretak som misbruker sin stilling, kan pålegges sanksjoner som er virkningsfulle, står i forhold til overtredelsen og virker avskrekkende. Vedkommende myndigheter bør gis myndighet til å undersøke påstander om markedsmissbruk på en effektiv måte. For dette formål må vedkommende myndigheter ha tilgang til opplysninger om forretningsbeslutninger truffet av forsyningsforetak. I markedet for elektrisk kraft treffes mange relevante beslutninger av produsentene, og disse bør sørge for at opplysninger om slike beslutninger er lett tilgjengelige for vedkommende myndighet i et bestemt tidsrom. Videre bør vedkommende myndigheter regelmessig kontrollere at operatører av transmisjonsnett overholder reglene. Små produsenter uten reell evne til å vri markedet bør unntas fra denne forpliktelsen.
- 21) Det bør være regler for bruken av inntekter som stammer fra framgangsmåter for flaskehalshåndtering, med mindre overføringsforbindelsens særlige art berettiger unntak fra disse reglene.
- 22) Håndteringen av problemer knyttet til flaskehalser bør gi operatørene av transmisjonsnett og markedsdeltakerne de rette økonomiske signalene og bør være basert på markedsordninger.
- 23) Det bør oppmuntres sterkt til investeringer i viktig ny infrastruktur, samtidig som det sikres et velfungerende indre marked for elektrisk kraft. For å forsterke den positive effekten som unntatte overføringsforbindelser for likestrøm har på konkurransen og forsyningsikkerheten, bør markedsinteressen i prosjektplanleggingsfasen undersøkes, og det bør vedtas regler for flaskehalshåndtering. I tilfeller der overføringsforbindelser for likestrøm strekker seg over mer enn én medlemsstats territorium, bør anmodningen om unntak som en siste utvei behandles av Byrådet, for å ta bedre hensyn til unntakets konsekvenser på tvers av landegrensene og lette den administrative behandlingen av det. Med tanke på den ekstraordinære risikoen som er forbundet med gjennomføring av slike unntatte store infrastrukturprosjekter, bør foretak med forsynings- og produksjonsinteresser kunne få et midlertidig unntak fra full anvendelse av reglene om atskillelse for de aktuelle prosjektene. Unntak gitt i henhold til forordning (EF) nr. 1228/2003 fortsetter å gjelde fram til utløpsdatoen fastsatt i beslutningen om unntak.
- 24) For å sikre et velfungerende indre marked bør det innføres framgangsmåter som gjør det mulig for Kommisjonen å treffe beslutninger og fastsette retningslinjer med hensyn til blant annet tariffing og kapasitetstildeling, og som samtidig sikrer at medlemsstatenes reguleringsmyndigheter deltar i prosessen, eventuelt gjennom sin europeiske sammenslutning. Reguleringsmyndighetene og andre relevante myndigheter i medlemsstatene har en viktig rolle å spille i å bidra til et velfungerende indre marked for elektrisk kraft.
- 25) Nasjonale reguleringsmyndigheter bør sikre overholdelse av reglene i denne forordning og de retningslinjer som fastsettes i henhold til den.
- 26) Medlemsstatene og vedkommende nasjonale myndigheter bør pålegges å gi Kommisjonen alle relevante opplysninger. Kommisjonen bør behandle slike opplysninger fortrolig. Dersom det er nødvendig, bør Kommisjonen ha anledning til å anmode om å få utlevert relevante opplysninger direkte fra de berørte foretakene, forutsatt at vedkommende nasjonale myndigheter underrettes.
- 27) Medlemsstatene bør fastsette sanksjoner som får anvendelse ved overtredelse av bestemmelsene i denne forordning, og sikre at de anvendes. Sanksjonene skal være virkningsfulle, stå i forhold til overtredelsen og virke avskrekkende.
- 28) De tiltakene som er nødvendige for gjennomføringen av denne forordning, bør vedtas i samsvar med rådsbeslutning 1999/468/EF av 28. juni 1999 om fastsettelse av nærmere regler for utøvelsen av den gjennomføringsmyndighet som er gitt Kommisjonen⁽¹⁾.
- 29) Kommisjonen bør særlig gis myndighet til å fastsette eller vedta de nødvendige retningslinjene for å oppnå det minstemålet av harmonisering som kreves for å nå målene med denne forordning. Ettersom disse tiltakene er allmenne og har som formål å endre ikke-grunnleggende bestemmelser i denne forordning eller å utfylle den med nye ikke-grunnleggende bestemmelser, bør de vedtas etter framgangsmåten med forskriftskomiteé med kontroll fastsatt i artikkel 5a i beslutning 1999/468/EF.
- 30) Ettersom målet for denne forordning, som er å innføre harmoniserte rammeregler for utveksling av elektrisk kraft over landegrensene, ikke kan nås i tilstrekkelig grad av medlemsstatene og derfor bedre kan nås på fellesskapsplan, kan Fellesskapet treffe tiltak i samsvar med nærhetsprinsippet som fastsatt i traktatens artikkel 5. I samsvar med forholdsmissighetsprinsippet fastsatt i nevnte artikkel går denne forordning ikke lenger enn det som er nødvendig for å nå dette målet.
- 31) På grunn av omfanget av de endringene som gjøres i forordning (EF) nr. 1228/2003, bør de berørte bestemmelsene av klarhets- og rasjonaliseringshensyn omarbeides ved at de samles i én tekst i en ny forordning.

VEDTATT DENNE FORORDNING:

Artikkel 1

Formål og virkeområde

Formålet med denne forordning er å

- a) fastsette rettfærdige regler for utveksling av elektrisk kraft over landegrensene og dermed øke konkurransen på det indre marked for elektrisk kraft, idet det tas hensyn til de

⁽¹⁾ EFT L 184 av 17.7.1999, s. 23.

nasjonale og regionale markedenes særtrekk; dette vil innebære at det opprettes en kompensasjonsordning for grensekryssende strømmer av elektrisk kraft og fastsettes harmoniserte prinsipper med hensyn til avgifter for grensekryssende overføring og tildeling av tilgjengelig kapasitet i overføringsforbindelser mellom nasjonale transmisjonsnett,

- b) lette utviklingen av et velfungerende og oversiktlig engrosmarked med høy forsyningsikkerhet for elektrisk kraft. Den inneholder ordninger for å harmonisere reglene for utveksling av elektrisk kraft over landegrensene.

Artikkel 2

Definisjoner

1. I denne forordning gjelder definisjonene i artikkel 2 i europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/72/EF av 13. juli 2009 om felles regler for det indre marked for elektrisk kraft⁽¹⁾, med unntak av definisjonen av «overføringsforbindelse», som skal erstattes med følgende:

- «overføringsforbindelse» en overføringsledning som krysser eller spenner over en grense mellom medlemsstater, og som kopler sammen medlemsstatenes nasjonale transmisjonsnett.
2. Videre menes med
- a) «reguleringsmyndigheter» reguleringsmyndighetene omhandlet i artikkel 35 nr. 1 i direktiv 2009/72/EF,
- b) «grensekryssende strøm» en fysisk strøm av elektrisk kraft i en medlemsstats transmisjonsnett forårsaket av innvirkning fra virksomhet hos produsenter og/eller forbrukere utenfor denne medlemsstaten i dens transmisjonsnett,
- c) «flaskehals» en situasjon der en overføringsforbindelse mellom nasjonale transmisjonsnett ikke kan håndtere alle de fysiske strømmene forbundet med internasjonal handel som markedsdeltakerne etterspør, på grunn av kapasitetsmangel i de berørte overføringsforbindelsene og/eller nasjonale transmisjonsnettene,
- d) «meldt eksport» innmating av elektrisk kraft fra én medlemsstat på grunnlag av en underliggende kontraktfestet avtale om at det samtidig skal mottas tilsvarende elektrisk kraft (meldt import) i en annen medlemsstat eller en tredjestat,
- e) «meldt transitt» en situasjon med meldt eksport av elektrisk kraft der transaksjonen krever at kraften transporteres gjennom en stat der verken innmatingen eller det samtidige og tilsvarende mottaket av elektrisk kraft finner sted,

- f) «meldt import» mottak av elektrisk kraft i én medlemsstat eller én tredjestat samtidig med innmating av elektrisk kraft (meldt eksport) fra en annen medlemsstat,
- g) «ny overføringsforbindelse» en overføringsforbindelse som ikke var ferdigstilt innen 4. august 2003.

Dersom to eller flere medlemsstaters transmisjonsnett helt eller delvis inngår i ett kontrollområde, men bare med hensyn til kompensasjonsordningen mellom operatører av transmisjonsnett nevnt i artikkel 13, skal kontrollområdet som helhet anses som en del av transmisjonsnettet til én av de berørte medlemsstatene, for å unngå at strømmer innenfor kontrollområder anses som grensekryssende strømmer i henhold til første ledd bokstav b) i dette nummer og medfører kompensasjon i henhold til artikkel 13. Reguleringsmyndighetene i de berørte medlemsstatene kan avgjøre hvilken av de berørte medlemsstatene kontrollområdet i sin helhet skal anses å tilhøre.

Artikkel 3

Sertifisering av operatører av transmisjonsnett

1. Dersom Kommisjonen mottar underretning om en beslutning om sertifisering av en operatør av transmisjonsnett i henhold til artikkel 10 nr. 6 i direktiv 2009/72/EF, skal den straks behandle denne. Senest to måneder etter datoen for mottak av underretningen skal Kommisjonen avgi sin uttalelse til den relevante nasjonale reguleringsmyndigheten om underretningens forenlighet med artikkel 10 nr. 2 eller artikkel 11 samt artikkel 9 i direktiv 2009/72/EF.

I forbindelse med utarbeidingen av uttalelsen nevnt i første ledd kan Kommisjonen be Byrådet om en uttalelse om den nasjonale reguleringsmyndighetens beslutning. I så tilfelle skal tidsrommet på to måneder nevnt i første ledd forlenges med ytterligere to måneder.

Dersom det ikke foreligger en uttalelse fra Kommisjonen innen fristene nevnt i første og annet ledd, skal Kommisjonen anses ikke å ha innvendinger mot reguleringsmyndighetens beslutning.

2. Senest to måneder etter at den nasjonale reguleringsmyndigheten har mottatt Kommisjonens uttalelse, skal den treffe sin endelige beslutning om sertifisering av operatøren av transmisjonsnettet, idet den tar størst mulig hensyn til denne uttalelsen. Reguleringsmyndighetens beslutning og Kommisjonens uttalelse skal offentliggjøres sammen.

3. Når som helst under framgangsmåten kan reguleringsmyndighetene og/eller Kommisjonen anmode en operatør av transmisjonsnett og/eller et foretak som utøver produksjons- eller forsyningsvirksomhet, om opplysninger som er relevante for at de skal kunne utføre sine oppgaver i henhold til denne artikkel.

4. Reguleringsmyndighetene og Kommisjonen skal sørge for at forretningsmessig følsomme opplysninger behandles fortrolig.

⁽¹⁾ EUT L 211 av 14.8.2009, s. 55.

5. Kommisjonen kan vedta retningslinjer med nærmere opplysninger om framgangsmåten som skal følges ved anvendelsen av nr. 1 og 2. Disse tiltakene, som har som formål å endre ikke-grunnleggende bestemmelser i denne forordning ved å utfylle den, skal vedtas etter framgangsmåten med forskriftskomiteé med kontroll nevnt i artikkel 23 nr. 2.

6. Dersom Kommisjonen har mottatt underretning om sertifisering av en operatør av transmisjonsnett i henhold til artikkel 9 nr. 10 i direktiv 2009/72/EF, skal den treffe beslutning om sertifisering. Reguleringsmyndigheten skal rette seg etter Kommisjonens beslutning.

Artikkel 4

Europeisk nettverk av operatører av transmisjonsnett for elektrisk kraft

Alle operatører av transmisjonsnett skal samarbeide på fellesskapsplan gjennom ENTSO for elektrisk kraft for å fremme gjennomføringen av et velfungerende indre marked for elektrisk kraft og handel over landegrensene samt for å sikre optimal forvaltning, samordnet drift og holdbar teknisk utvikling av det europeiske transmisjonsnettet for elektrisk kraft.

Artikkel 5

Opprettelse av ENTSO for elektrisk kraft

1. Innen 3. mars 2011 skal operatører av transmisjonsnett for elektrisk kraft framlegge for Kommisjonen og Byrået utkast til vedtekter for det kommende ENTSO for elektrisk kraft, en liste over dets medlemmer og utkast til dets forretningsorden, herunder regler for samråd med andre berørte parter.

2. Senest to måneder etter mottak skal Byrået, etter formelt å ha rådført seg med de organisasjonene som representerer alle berørte parter, særlig nettbrukerne, herunder kunder, avgi en uttalelse til Kommisjonen om utkastet til vedtekter, listen over medlemmer og utkastet til forretningsorden.

3. Kommisjonen skal avgi en uttalelse om utkastet til vedtekter, listen over medlemmer og utkastet til forretningsorden, der det tas behørig hensyn til Byråets uttalelse som fastsatt i nr. 2, innen tre måneder etter datoen for mottak av Byråets uttalelse.

4. Senest tre måneder etter mottak av Kommisjonens uttalelse skal operatørene av transmisjonsnett opprette ENTSO for elektrisk kraft og vedta og offentliggjøre dets vedtekter og forretningsorden.

Artikkel 6

Utarbeiding av netregler

1. Etter samråd med Byrået skal Kommisjonen, ENTSO for elektrisk kraft og de andre berørte partene fastsette en årlig prioriteringsliste over de områdene fastsatt i artikkel 8 nr. 6 som skal tas i betraktning ved utarbeiding av netreglene.

2. Kommisjonen skal anmode Byrået om innen en rimelig frist på høyst seks måneder å framlegge for Kommisjonen ikke-bindende rammeretningslinjer (rammeretningslinjer) som fastsetter klare og objektive prinsipper, i samsvar med artikkel 8 nr. 7, for utarbeiding av netregler knyttet til områdene angitt i prioriteringslisten. Hver av rammeretningslinjene skal bidra til ikke-diskriminering, effektiv konkurranse og et velfungerende marked. Etter begrunnet anmodning fra Byrået kan Kommisjonen forlenge denne fristen.

3. Byrået skal formelt rådføre seg med ENTSO for elektrisk kraft og de andre berørte partene om rammeretningslinjene på en åpen og oversiktlig måte i en periode på minst to måneder.

4. Dersom Kommisjonen anser at rammeretningslinjene ikke bidrar til ikke-diskriminering, effektiv konkurranse og et velfungerende marked, kan den anmode Byrået om å gjennomgå retningslinjene innen en rimelig frist og framlegge dem for Kommisjonen på nytt.

5. Dersom Byrået ikke framlegger eller ikke på nytt framlegger rammeretningslinjene innen fristen fastsatt av Kommisjonen i henhold til nr. 2 eller 4, skal Kommisjonen utarbeide de aktuelle rammeretningslinjene.

6. Kommisjonen skal anmode ENTSO for elektrisk kraft om å framlegge netregler som er i tråd med de relevante rammeretningslinjene, for Byrået innen en rimelig frist på høyst tolv måneder.

7. Innen tre måneder etter datoen for mottak av netreglene, som er den perioden da Byrået formelt kan rådføre seg med de berørte partene, skal Byrået framlegge en grunnlagt uttalelse for ENTSO for elektrisk kraft om netreglene.

8. ENTSO for elektrisk kraft kan endre netreglene i lys av Byråets uttalelse og framlegge dem for Byrået på nytt.

9. Når Byrået har forvisset seg om at netreglene er i tråd med de relevante rammeretningslinjene, skal Byrået framlegge netreglene for Kommisjonen og kan anbefale at de vedtas innen en rimelig frist. Dersom Kommisjonen ikke vedtar nevnte netregler, skal den angi årsakene til dette.

10. Dersom ENTSO for elektrisk kraft har utarbeidet netregler innen fristen fastsatt av Kommisjonen i henhold til nr. 6, kan Kommisjonen anmode Byrået om å utarbeide et utkast til netregler på grunnlag av de relevante rammeretningslinjene. Byrået kan innlede ytterligere samråd mens den utarbeider utkast til netregler i henhold til dette nummer. Byrået skal framlegge et utkast til netregler utarbeidet i henhold til dette nummer for Kommisjonen og kan anbefale at det vedtas.

11. Kommisjonen kan av eget tiltak, dersom ENTSO for elektrisk kraft ikke har utarbeidet netregler eller Byrået ikke har utarbeidet utkast til netregler i henhold til nr. 10 i denne artikkel eller på anbefaling fra Byrået i henhold til nr. 9 i denne artikkel, vedta ett eller flere sett med netregler for områdene angitt i artikkel 8 nr. 6.

Dersom Kommissjonen av eget tiltak foreslår å vedta nettreglar, skal Kommissjonen rådføre seg med Byrået, ENTSO for elektrisk kraft og alle berørte parter om utkastet til nettreglar i en periode på minst to måneder. Disse tiltakene, som har som formål å endre ikke-grunnleggjende bestemmelser i denne forordning ved å utfylle den, skal vedtas etter framgangsmåten med forskriftskomiteé med kontroll nevnt i artikkel 23 nr. 2.

12. Denne artikkel berører ikke Kommissjonens rett til å vedta og endre retningslinjene som fastsatt i artikkel 18.

Artikkel 7

Endring av nettreglar

1. Utkast til endringer av alle nettreglar som er vedtatt i henhold til artikkel 6, kan foreslås for Byrået av personer som kan ha interesse av disse nettreglene, herunder ENTSO for elektrisk kraft, operatører av transmisjonsnett, nettbrukere og forbrukere. Byrået kan også foreslå endringer av eget tiltak.

2. Byrået skal rådføre seg med alle berørte parter i samsvar med artikkel 10 i forordning (EF) nr. 713/2009. Etter denne prosessen kan Byrået framlegge begrunnede forslag til endringer for Kommissjonen, med redegjørelse for hvordan disse forslagene er forenlige med målene for nettreglene, som er fastsatt i artikkel 6 nr. 2.

3. Kommissjonen kan, idet den tar hensyn til Byråets forslag, vedta endringer i enhver nettregele vedtatt i henhold til artikkel 6. Disse tiltakene, som har som formål å endre ikke-grunnleggjende bestemmelser i denne forordning ved å utfylle den, skal vedtas etter framgangsmåten med forskriftskomiteé med kontroll nevnt i artikkel 23 nr. 2.

4. Behandlingen av de foreslåtte endringene i henhold til framgangsmåten nevnt i artikkel 23 nr. 2 skal være begrenset til aspekter som gjelder den foreslåtte endringen. Disse foreslåtte endringene berører ikke andre endringer som Kommissjonen måtte foreslå.

Artikkel 8

Oppgaver for ENTSO for elektrisk kraft

1. ENTSO for elektrisk kraft skal utarbeide nettreglar på områdene nevnt i nr. 6 i denne artikkel på anmodning fra Kommissjonen i samsvar med artikkel 6 nr. 6.

2. ENTSO for elektrisk kraft kan utarbeide nettreglar på områdene fastsatt i nr. 6 med sikte på å oppfylle målene fastsatt i artikkel 4 dersom disse reglene ikke gjelder områder som omfattes av en anmodning til ENTSO for elektrisk kraft fra Kommissjonen. Nettleglene skal framlegges for Byrået for uttalelse. ENTSO for elektrisk kraft skal ta behørig hensyn til denne uttalelsen.

3. ENTSO for elektrisk kraft skal vedta

- a) felles verktøy for driften av nettet for å sikre samordning av nettdriften under normale forhold og i nødssituasjoner, herunder en felles skala for klassifisering av hendelser, og forskningsplaner,
- b) en ikke-bindende tiårig nettutviklingsplan for Fellesskapet (nettutviklingsplan for Fellesskapet) hvert annet år, herunder en prognose for den europeiske produksjonens tilstrekkelighet,
- c) anbefalinger for samordning av teknisk samarbeid mellom operatører av transmisjonsnett i Fellesskapet og i tredjestater,
- d) et årlig arbeidsprogram,
- e) en årsrapport,
- f) årlige sommer- og vinterprognoser for produksjonens tilstrekkelighet.

4. Prognosen for den europeiske produksjonens tilstrekkelighet nevnt i nr. 3 bokstav b) skal omfatte elektrisitetsnettets generelle evne til å dekke den nåværende og forventede etterspørselen etter elektrisk kraft i den neste femårsperioden samt i perioden mellom fem og femten år fra datoen for nevnte prognose. Prognosen for den europeiske produksjonens tilstrekkelighet skal bygge på nasjonale produksjonsprognoser utarbeidet av den enkelte operatør av transmisjonsnett.

5. Det årlige arbeidsprogrammet nevnt i nr. 3 bokstav d) skal inneholde en liste over og en beskrivelse av de nettreglene som skal utarbeides, en plan for den samordningen av nettdriften og den forsknings- og utviklingsvirksomheten som skal gjennomføres i det aktuelle året, samt en veiledende tidsplan.

6. Nettleglene nevnt i nr. 1 og 2 skal dekke følgjende områder og om nødvendig ta hensyn til regionale særtrekk:

- a) Regler for nettets sikkerhet og pålitelighet, herunder regler for teknisk reserveoverføringskapasitet for å sikre driftssikkerhet i nettet.
- b) Regler for nettilkopling.
- c) Regler for tredjepartstilgang.
- d) Regler for datautveksling og avregning.
- e) Regler for samvirkingsevne.
- f) Framgangsmåter for drift i nødssituasjoner.
- g) Regler for kapasitetstildeling og flaskehalshåndtering.
- h) Regler for handel knyttet til teknisk og driftsmessig levering av nettilgangstjenester og nettbalansering.

- i) Regler for oversiktighet.
- j) Balanseringsregler, herunder regler for reservekraft i nettet.
- k) Regler for harmoniserte tariffstrukturer for overføring, herunder lokaliseringssignaler og regler for kompensasjon mellom operatører av transmisjonsnett.
- l) Regler for energieffektivitet i elektrisitetsnett.

7. Nettreglene skal utarbeides for grensekryssende nettspørsmål og spørsmål om markedsintegrasjon og skal ikke berøre medlemsstatenes rett til å utarbeide nasjonale nettregler for spørsmål som ikke berører handel over landegrensene.

8. ENTSO for elektrisk kraft skal overvåke og analysere gjennomføringen av de nettregler og retningslinjer som er vedtatt av Kommisjonen i samsvar med artikkel 6 nr. 11, og deres virkning på harmoniseringen av gjeldende regler med sikte på å lette markedsintegrasjonen. ENTSO for elektrisk kraft skal rapportere til Byrådet og skal redegjøre for resultatene av analysen i årsrapporten nevnt i nr. 3 bokstav e).

9. ENTSO for elektrisk kraft skal stille alle opplysninger til rådighet som Byrådet trenger for å utføre sine oppgaver i henhold til artikkel 9 nr. 1.

10. ENTSO for elektrisk kraft skal hvert annet år vedta og offentliggjøre en nettutviklingsplan for Fellesskapet. Nettutviklingsplanen for Fellesskapet skal inneholde modellberegninger av det integrerte nettet, utvikling av scenarioer, en prognose for den europeiske produksjonens tilstrekkelighet og en vurdering av nettets elastisitet.

Nettutviklingsplanen for Fellesskapet skal særlig

- a) bygge på nasjonale investeringsplaner, samtidig som det tas hensyn til regionale investeringsplaner som nevnt i artikkel 12 nr. 1 og eventuelt fellesskapsaspekter ved planleggingen av nettet, herunder retningslinjer for trans-europeiske nett i samsvar med europaparlaments- og rådsvedtak nr. 1364/2006/EF⁽¹⁾,
- b) når det gjelder overføringsforbindelser over landegrensene, også bygge på ulike nettbrukeres rimelige behov og integrere langsiktige forpliktelser fra investorene nevnt i artikkel 13 og 22 i direktiv 2009/72/EF, og
- c) påvise investeringsgap, særlig med hensyn til kapasitet over landegrensene.

Når det gjelder annet ledd bokstav c), kan en oversikt over de faktorer som på grunn av ulike framgangsmåter for godkjenning eller ulik praksis er til hinder for utbygging av kapasitet over landegrensene, vedlegges nettutviklingsplanen for Fellesskapet.

11. Byrådet skal avgi en uttalelse om de nasjonale tiårige nettutviklingsplanene for å vurdere om de er i samsvar med nettutviklingsplanen for Fellesskapet. Dersom Byrådet påviser manglende samsvar mellom en nasjonal tiårig nettutviklingsplan og nettutviklingsplanen for Fellesskapet, skal den anbefale at den nasjonale tiårige nettutviklingsplanen eller nettutviklingsplanen for Fellesskapet endres, alt etter som. Dersom den nasjonale tiårige nettutviklingsplanen er utarbeidet i samsvar med artikkel 22 i direktiv 2009/72/EF, skal Byrådet anbefale at vedkommende nasjonale reguleringsmyndighet endrer den nasjonale tiårige nettutviklingsplanen i samsvar med artikkel 22 nr. 7 i nevnte direktiv og underretter Kommisjonen om dette.

12. På anmodning fra Kommisjonen skal ENTSO for elektrisk kraft gi denne sine synspunkter på vedtakelsen av retningslinjene fastsatt i artikkel 18.

Artikkel 9

Byrådets overvåkingsoppgaver

1. Byrådet skal overvåke hvordan ENTSO for elektrisk kraft utfører oppgavene nevnt i artikkel 8 nr. 1, 2 og 3, og rapportere til Kommisjonen.

Byrådet skal overvåke hvordan ENTSO for elektrisk kraft gjennomfører de nettreglene som er utarbeidet i henhold til artikkel 8 nr. 2, og de nettreglene som er utarbeidet i samsvar med artikkel 6 nr. 1–10, men som ikke er vedtatt av Kommisjonen i henhold til artikkel 6 nr. 11. Dersom ENTSO for elektrisk kraft ikke har gjennomført slike nettregler, skal Byrådet anmode ENTSO for elektrisk kraft om en behørig begrunnet redegjørelse for dette. Byrådet skal underrette Kommisjonen om denne redegjørelsen og avgi sin uttalelse om den.

Byrådet skal overvåke og analysere gjennomføringen av nettreglene og retningslinjene vedtatt av Kommisjonen som fastsatt i artikkel 6 nr. 11, og deres virkning på harmoniseringen av gjeldende regler med sikte på å lette markedsintegrasjon samt ikke-diskriminering, effektiv konkurranse og et vel-fungerende marked, og rapportere til Kommisjonen.

2. ENTSO for elektrisk kraft skal framlegge utkastet til nettutviklingsplan for Fellesskapet, utkastet til årlig arbeidsprogram, herunder opplysninger vedrørende samrådsprosessen, og de andre dokumentene nevnt i artikkel 8 nr. 3, for Byrådet for uttalelse.

Senest to måneder etter datoen for mottak skal Byrådet framlegge en behørig grunnlagt uttalelse samt anbefalinger for ENTSO for elektrisk kraft og for Kommisjonen dersom det finner at utkastet til årlig arbeidsprogram eller utkastet til nettutviklingsplan for Fellesskapet framlagt av ENTSO for elektrisk kraft ikke bidrar til ikke-diskriminering, effektiv konkurranse, et velfungerende marked eller tilstrekkelig overføringskapasitet over landegrensene med tredjepartstilgang.

⁽¹⁾ EUT L 262 av 22.9.2006, s. 1.

Artikkel 10

Samråd

1. Ved utarbeiding av nettreglene, utkastet til nettutviklingsplan for Fellesskapet og det årlige arbeidsprogrammet nevnt i artikkel 8 nr. 1, 2 og 3 skal ENTSO for elektrisk kraft på et tidlig tidspunkt og på en åpen og oversiktlig måte gjennomføre en omfattende samrådsprosess som involverer alle relevante markedsdeltakere, særlig de organisasjonene som representerer alle berørte parter, i samsvar med forretningsordenen nevnt i artikkel 5 nr. 1. Dette samrådet skal også omfatte nasjonale reguleringsmyndigheter og andre nasjonale myndigheter, forsynings- og produksjonsforetak, nettbrukere, herunder kunder, operatører av distribusjonsnett, herunder relevante industrisammenslutninger, tekniske organer og plattformer for berørte parter. Samrådet skal ta sikte på å identifisere synspunktene og forslagene fra alle relevante parter i beslutningsprosessen.

2. Alle dokumenter og møtereferater i tilknytning til samrådene nevnt i nr. 2 skal offentliggjøres.

3. Før det vedtar det årlige arbeidsprogrammet og nettreglene nevnt i artikkel 8 nr. 1, 2 og 3 skal ENTSO for elektrisk kraft gjøre rede for hvordan det er tatt hensyn til synspunktene mottatt under samrådet. Dersom det ikke er tatt hensyn til synspunktene, skal dette begrunnes.

Artikkel 11

Kostnader

Kostnadene for virksomheten som utøves av ENTSO for elektrisk kraft som omhandlet i artikkel 4–12 skal dekkes av operatørene av transmisjonsnett og skal tas med i beregningen av tariffene. Reguleringsmyndighetene skal bare godkjenne disse kostnadene dersom de er rimelige og forholdsmessige.

Artikkel 12

Regionalt samarbeid mellom operatører av transmisjonsnett

1. Operatørene av transmisjonsnett skal innlede regionalt samarbeid innenfor rammen av ENTSO for elektrisk kraft for å bidra til virksomheten nevnt i artikkel 8 nr. 1, 2 og 3. Særlig skal de hvert annet år offentliggjøre en regional investeringsplan, og de kan treffe investeringsbeslutninger på grunnlag av nevnte regionale investeringsplan.

2. Operatørene av transmisjonsnett skal fremme driftsordninger som sikrer optimal forvaltning av nettet, og fremme utvikling av kraftbørser, samordnet tildeling av kapasitet over landegrensene gjennom ikke-diskriminerende markedsbaserte løsninger, idet det tas behørig hensyn til de særskilte fordelene ved implisitte auksjoner for kortsiktige tildelinger, og integrasjon av ordninger for balansering og reservekraft.

3. For å nå målene fastsatt i nr. 1 og 2 i denne artikkel kan det geografiske området som skal omfattes av hver regional samarbeidsstruktur, fastsettes av Kommisjonen, idet det tas hensyn til eksisterende regionale samarbeidsstrukturer. Hver medlemsstat kan fremme samarbeid på mer enn ett geografisk område. Tiltaket nevnt i første punktum, som har som formål å endre ikke-grunnleggende bestemmelser i denne forordning ved å utfylle den, skal vedtas etter framgangsmåten med forskriftskomite med kontroll nevnt i artikkel 23 nr. 2.

Kommisjonen skal for dette formål rådføre seg med Byrået og ENTSO for elektrisk kraft.

Artikkel 13

Kompensasjonsordning mellom operatører av transmisjonsnett

1. Operatørene av transmisjonsnett skal motta kompensasjon for kostnader som påløper som følge av at de overfører grensekryssende strømmer av elektrisk kraft i sine nett.

2. Kompensasjonen nevnt i nr. 1 skal betales av operatørene av de nasjonale transmisjonsnettene som de grensekryssende strømmene kommer fra og ender i.

3. Kompensasjonen skal betales regelmessig for et gitt tidsrom i fortiden. Ved behov skal godtgjøringen justeres i ettertid for å gjenspeile faktiske kostnader.

Det første tidsrommet det skal betales kompensasjon for, skal fastsettes i retningslinjene nevnt i artikkel 18.

4. Kommisjonen skal fastsette kompensasjonsbeløpene som skal betales. Dette tiltaket, som har som formål å endre ikke-grunnleggende bestemmelser i denne forordning ved å utfylle den, skal vedtas etter framgangsmåten med forskriftskomite med kontroll nevnt i artikkel 23 nr. 2.

5. Omfanget av grensekryssende strømmer som overføres, og omfanget av grensekryssende strømmer som angis å komme fra og/eller ende i nasjonale transmisjonsnett, skal bestemmes på grunnlag av de faktisk målte fysiske strømmene av elektrisk kraft i et gitt tidsrom.

6. Kostnadene som påløper som følge av overføring av grensekryssende strømmer, skal bestemmes på grunnlag av de forventede langsiktige gjennomsnittlige differansekostnadene, idet det tas hensyn til tap, investeringer i ny infrastruktur og en passende andel av kostnadene til eksisterende infrastruktur, i den grad infrastrukturen brukes til overføring av grensekryssende strømmer, idet det særlig tas hensyn til behovet for å sikre forsyningssikkerhet. Ved beregningen av de påløpte kostnadene skal det brukes anerkjente metoder for beregning av standardkostnader. De gevinstene som oppstår i et nett på grunn av overføringen av grensekryssende strømmer, skal tas hensyn til for å redusere den mottatte kompensasjonen.

Artikkel 14

Avgifter for nettilgang

1. Avgifter som nettoperatører krever for nettilgang, skal være oversiktlige, ta hensyn til behovet for nettsikkerhet og gjenspeile de faktiske påløpte kostnadene i den grad de svarer til en effektiv og strukturelt sammenlignbar nettoperatørs kostnader og anvendes uten forskjellsbehandling. Avgiftene skal ikke være avstandsbasert.
2. Ved behov skal tariffnivået som anvendes for produsenter og/eller forbrukere, gi lokaliseringssignaler på fellesskapsplan og ta hensyn til omfanget av nettap og flaskehalsar som forårsakes, og investeringskostnader for infrastruktur.
3. Ved fastsettelse av avgiftene for nettilgang skal følgende tas i betraktning:
 - a) Ut- og innbetalinger som skyldes kompensasjonsordningen mellom operatører av transmisjonsnett.
 - b) Faktiske utbetalte og mottatte betalinger samt forventede betalinger for framtidige perioder beregnet på grunnlag av tidligere perioder.
4. Fastsettelse av avgiftene for nettilgang i henhold til denne artikkel berører ikke avgifter for meldt eksport og meldt import i forbindelse med flaskehalsbehandling som nevnt i artikkel 16.
5. Det skal ikke legges noen særskilt nettavgift på enkelttransaksjoner for meldt transit av elektrisk kraft.

Artikkel 15

Opplysninger

1. Operatørene av transmisjonsnett skal innføre ordninger for samordning og utveksling av opplysninger for å sikre nettsikkerheten i forbindelse med flaskehalsbehandling.
2. De standardene for sikkerhet, drift og planlegging som brukes av operatørene av transmisjonsnett, skal offentliggjøres. Opplysningene som offentliggjøres, skal omfatte en generell plan for beregning av den samlede overføringskapasiteten og av pålitelighetsmarginen for overføring basert på nettets elektriske og fysiske egenskaper. Disse planene skal godkjennes av reguleringsmyndighetene.
3. Operatørene av transmisjonsnett skal offentliggjøre beregninger av tilgjengelig overføringskapasitet for hver dag og angi om noe av den tilgjengelige overføringskapasiteten allerede er reservert. Offentliggjøringen skal skje på bestemte tidspunkter før overføringsdagen og skal i alle tilfeller omfatte beregninger av kapasiteten for den kommende uken og måneden samt en kvantitativ angivelse av den tilgjengelige kapasitetens forventede pålitelighet.

4. Operatørene av transmisjonsnett skal offentliggjøre relevante data om samlet forventet og faktisk etterspørsel, tilgjengelighet og faktisk bruk av produksjonsanlegg og nettbelastende anlegg, tilgjengelighet og bruk av nettene og overføringsforbindelsene samt balansekraft og reservekapasitet. Når det gjelder tilgjengelighet og faktisk bruk av små produksjonsenheter og nettbelastende enheter, kan det brukes samlede beregningsdata.

5. De berørte markedsdeltakerne skal gi operatørene av transmisjonsnett relevante data.

6. Produksjonsforetak som eier eller driver produksjonsanlegg der minst ett har en installert kapasitet på minst 250 MW, skal for hvert anlegg i fem år holde tilgjengelig for den nasjonale reguleringsmyndigheten, den nasjonale konkurransemyndigheten og Kommisjonen alle tidedata som er nødvendige for å kontrollere alle driftsbeslutninger om lastfordeling og budgivning på kraftbørser, auksjoner over overføringskapasitet, reservemarkeder og OTC-markeder. De opplysningene per anlegg og per time som skal oppbevares, skal minst omfatte, men ikke være begrenset til, data om tilgjengelig produksjonskapasitet og bundne reserver, herunder tildeling av disse bundne reservene per anlegg, på det tidspunktet budgivingen og produksjonen finner sted.

Artikkel 16

Alminnelige prinsipper for flaskehalsbehandling

1. Problemer knyttet til flaskehalsar i nettet skal håndteres med ikke-diskriminerende, markedsbaserte løsninger som gir effektive økonomiske signaler til de berørte markedsdeltakerne og operatørene av transmisjonsnett. Problemer knyttet til flaskehalsar i nettet skal fortrinnsvis løses med metoder som ikke er transaksjonsbasert, det vil si som ikke innebærer et valg mellom de enkelte markedsdeltakernes kontrakter.

2. Framgangsmåter for begrensning av transaksjoner skal brukes bare i nødsituasjoner der operatøren av transmisjonsnettet må handle raskt og omfordeling eller motkjøp ikke er mulig. Slike framgangsmåter skal anvendes uten forskjellsbehandling.

Bortsett fra ved force majeure skal markedsdeltakere som er tildelt kapasitet, få kompensasjon for en eventuell begrensning av denne.

3. For de overføringsforbindelsene og/eller transmisjonsnettene som har betydning for grensekryssende strømmar, skal størst mulig kapasitet stilles til rådighet for markedsdeltakerne, samtidig som det tas hensyn til sikkerhetsstandardene for nettdrift.

4. Markedsdeltakerne skal i rimelig tid før den relevante driftsperioden underrette de berørte operatørene av transmisjonsnett om hvorvidt de har til hensikt å bruke den kapasiteten de er tildelt. Tildelt kapasitet som ikke vil bli brukt, skal tilbakeføres til markedet på en åpen, oversiktig og ikke-diskriminerende måte.

5. Operatører av transmisjonsnett skal så langt det er teknisk mulig, samordne kapasitetsbehov for motsatt rettede energistrømmer gjennom den overføringsforbindelsen der flaskehalsen forekommer, for å utnytte kapasiteten i den forbindelsen best mulig. Samtidig som nettsikkerheten ivaretas fullt ut, skal transaksjoner som avhjelper flaskehalsen, aldri nektes.

6. Alle inntekter fra tildeling av overføringsforbindelser skal brukes for ett eller flere av følgende formål:

- a) som garanti for at den tildelte kapasiteten faktisk er tilgjengelig, og/eller
- b) til nettinvesteringer som bevarer eller øker overføringskapasiteten, særlig i nye overføringsforbindelser.

Dersom inntektene ikke kan brukes effektivt til formålene fastsatt i første ledd bokstav a) og/eller b), kan de, med forbehold for godkjenning fra reguleringsmyndighetene i de berørte medlemsstatene og inntil et høyeste beløp som skal fastsettes av nevnte reguleringsmyndigheter, brukes som en inntekt som reguleringsmyndighetene skal ta i betraktning når de godkjenner metoden for beregning og/eller fastsettelse av nettariffer.

Resten av inntektene skal settes inn på en separat internkonto inntil de kan brukes til formålene fastsatt i første ledd bokstav a) og/eller b). Reguleringsmyndigheten skal underrette Byrådet om godkjenningen nevnt i annet ledd.

Artikkel 17

Nye overføringsforbindelser

1. Nye overføringsforbindelser for likestrøm kan etter anmodning og i en begrenset periode unntas fra bestemmelsene i artikkel 16 nr. 6 i denne forordning samt artikkel 9, 32 og artikkel 37 nr. 6 og 10 i direktiv 2009/72/EF på følgende vilkår:

- a) Investeringen må øke konkurransen i elektrisitetforsyningen.
- b) Risikoen knyttet til investeringen er slik at investeringen ikke ville ha blitt gjort dersom det ikke ble gitt unntak.
- c) Overføringsforbindelsen må være eid av en fysisk eller juridisk person som i det minste med hensyn til juridisk form er atskilt fra operatørene av de nettene som overføringsforbindelsen skal bygges i.
- d) Det kreves avgifter av brukerne av overføringsforbindelsen.

e) Siden den delvise markedsåpningen nevnt i artikkel 19 i europaparlaments- og rådsdirektiv 96/92/EF av 19. desember 1996 om felles regler for det indre marked for elektrisitet⁽¹⁾ er ingen del av kapital- eller driftskostnadene for overføringsforbindelsen blitt dekket inn av noen del av avgiftene krevd for bruk av de transmisjons- eller distribusjonsnettene som overføringsforbindelsen knytter sammen.

f) Unntaket må ikke skade konkurransen eller hindre at det indre marked for elektrisk kraft fungerer tilfredsstillende, eller at det regulerte nettet som overføringsforbindelsen er koplek til, fungerer tilfredsstillende.

2. I unntakstilfeller får nr. 1 også anvendelse på overføringsforbindelser for vekselstrøm, forutsatt at kostnadene og risikoene ved de aktuelle investeringene er særlig høye sammenlignet med de kostnadene og risikoene som vanligvis forekommer ved sammenkopling av to nabostaters nasjonale transmisjonsnett via en overføringsforbindelse for vekselstrøm.

3. Nr. 1 får også anvendelse på betydelige kapasitetsøkninger i eksisterende overføringsforbindelser.

4. Beslutningen om hvorvidt det skal gis unntak i henhold til nr. 1, 2 og 3, skal treffes i hvert enkelt tilfelle av reguleringsmyndighetene i de berørte medlemsstatene. Et unntak kan omfatte hele eller deler av kapasiteten i den nye overføringsforbindelsen eller i den eksisterende overføringsforbindelsen med betydelig økt kapasitet.

Innen to måneder fra datoen da anmodningen om unntak ble mottatt av den siste av de berørte reguleringsmyndighetene, kan Byrådet gi disse reguleringsmyndighetene en rådgivende uttalelse som kan utgjøre grunnlaget for deres beslutning.

Når det besluttes om det skal gis et unntak, skal det i hvert enkelt tilfelle vurderes om det må fastsettes vilkår for unntaket varighet og for ikke-diskriminerende tilgang til overføringsforbindelsen. Når det treffes beslutning om disse vilkårene, skal det særlig tas hensyn til ytterligere kapasitet som skal bygges, eller endring av eksisterende kapasitet, prosjektets tidsramme og nasjonale forhold.

Før reguleringsmyndighetene i de berørte medlemsstatene gir et unntak, skal de fastsette reglene og ordningene for forvaltning og tildeling av kapasitet. Reglene for flaskehalsbehandling skal omfatte en plikt til å tilby uutnyttet kapasitet på markedet, og brukerne av anlegget skal ha rett til å handle med sin avtalte kapasitet på sekundærmarkedet. Ved vurdering av kriteriene nevnt i nr. 1 bokstav a), b) og f) skal det tas hensyn til resultatene av framgangsmåten for kapasitetstildeling.

Dersom alle berørte reguleringsmyndigheter har kommet til enighet om en beslutning om unntak innen seks måneder, skal de underrette Byrådet om beslutningen.

⁽¹⁾ EFT L 27 av 30.1.1997, s. 20.

Beslutningen om unntak, herunder eventuelle vilkår nevnt i annet ledd i dette nummer, skal være behørig begrunnet og skal offentliggjøres.

5. Beslutningen nevnt i nr. 4 skal treffes av Byrådet

a) dersom det ikke er oppnådd enighet mellom alle berørte reguleringsmyndigheter innen seks måneder fra datoen da det ble anmodet om unntak overfor den siste av disse reguleringsmyndighetene, eller

b) på felles anmodning fra de berørte reguleringsmyndighetene.

Før Byrådet treffer en slik beslutning, skal det rådføre seg med de berørte reguleringsmyndighetene og med søkerne.

6. Uten hensyn til nr. 4 og 5 kan medlemsstatene fastsette at reguleringsmyndigheten eller Byrådet, alt etter som, skal framlegge sin uttalelse om anmodningen om unntak for det relevante organet i medlemsstaten for formell beslutning. Denne uttalelsen skal offentliggjøres sammen med beslutningen.

7. Reguleringsmyndighetene skal omgående etter mottak oversende Byrådet og Kommisjonen en kopi av hver anmodning om unntak til orientering. De berørte reguleringsmyndighetene eller Byrådet (underrettende organer) skal omgående underrette Kommisjonen om beslutningen og oversende alle relevante opplysninger om den. Disse opplysningene kan oversendes Kommisjonen i form av et sammendrag som gjør det mulig for Kommisjonen å treffe en velbegrunnet beslutning. Opplysningene skal særlig omfatte

a) en detaljert begrunnelse for at unntaket ble gitt eller nektet, herunder de økonomiske opplysningene som begrunner behovet for unntaket,

b) den analysen som er foretatt av hvordan innvilging av unntaket vil påvirke konkurransen og den effektive virkemåten til det indre marked for elektrisk kraft,

c) begrunnelsen for det tidsrommet og den delen av den berørte overføringsforbindelsens samlede kapasitet som unntaket gis for,

d) resultatet av samrådet med de berørte reguleringsmyndighetene.

8. Kommisjonen kan innen to måneder etter at den har mottatt underretning i henhold til nr. 7, treffe beslutning om å anmode de underrettende organene om å endre eller trekke tilbake beslutningen om å gi unntak. Fristen på to måneder kan forlenges med ytterligere to måneder dersom Kommisjonen etterspør ytterligere opplysninger. Denne forlengede fristen skal begynne å løpe dagen etter mottak av fullstendige opplysninger. Den opprinnelige fristen på to måneder kan også forlenges med samtykke fra både Kommisjonen og de underrettende organene.

Dersom de ønskede opplysningene ikke legges fram innen fristen angitt i anmodningen, skal underretningen anses som trukket tilbake, med mindre fristen er blitt forlenget før den utløp, med samtykke fra både Kommisjonen og de underrettende organene, eller de underrettende organene i en behørig begrunnet erklæring har meddelt Kommisjonen at de anser underretningen for å være fullstendig.

De underrettende organene skal innen en måned etterkomme Kommisjonens beslutning om å endre eller trekke tilbake beslutningen om unntak, og skal underrette Kommisjonen om dette.

Kommisjonen skal sørge for at forretningsmessig følsomme opplysninger behandles fortrolig.

Kommisjonens godkjenning av en beslutning om unntak skal utløpe to år etter datoen for vedtakelsen dersom byggingen av overføringsforbindelsen ennå ikke er påbegynt innen den datoen, og fem år etter datoen for vedtakelsen dersom overføringsforbindelsen ikke er satt i drift innen den datoen, med mindre Kommisjonen beslutter at eventuelle forsinkelser skyldes vesentlige hindringer som personen som er blitt innvilget unntak, ikke har kunnet kontrollere.

9. Kommisjonen kan vedta retningslinjer for anvendelse av vilkårene fastsatt i nr. 1 i denne artikkel og fastsette framgangsmåten som skal følges ved anvendelse av nr. 4, 7 og 8 i denne artikkel. Disse tiltakene, som har som formål å endre ikke-grunnleggende bestemmelser i denne forordning ved å utfylle den, skal vedtas etter framgangsmåten med forskriftskomite med kontroll nevnt i artikkel 23 nr. 2.

Artikkel 18

Retningslinjer

1. Ved behov skal det i retningslinjene for kompensasjonsordningen mellom operatører av transmisjonsnett, i samsvar med prinsippene i artikkel 13 og 14 gis nærmere opplysninger om

a) framgangsmåten for å fastsette hvilke operatører av transmisjonsnett som skal betale kompensasjon for grensekryssende strømmer, herunder fordelingen mellom operatørene av de nasjonale transmisjonsnettene som de grensekryssende strømmene kommer fra og ender i, i samsvar med artikkel 13 nr. 2,

b) framgangsmåten som skal følges ved betaling, herunder fastsettelse av det første tidsrommet det skal betales kompensasjon for, i samsvar med artikkel 13 nr. 3 annet ledd,

c) metodene for fastsettelse av hvilke overførte grensekryssende strømmer det skal betales kompensasjon for i henhold til artikkel 13, både med hensyn til mengde og type strømmer, med angivelse av omfanget av slike strømmer som kommer fra og/eller ender i de enkelte medlemsstatenes transmisjonsnett, i samsvar med artikkel 13 nr. 5,

- d) metoden for beregning av kostnader og inntekter som påløper som følge av overføring av grensekryssende strømmer, i samsvar med artikkel 13 nr. 6,
- e) hvordan strømmer av elektrisk kraft som kommer fra eller ender i stater utenfor Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, behandles innenfor rammen av kompensasjonsordningen mellom operatører av transmisjonsnett, og
- f) deltakelse av nasjonale nett som er koplet sammen gjennom likestrømsledninger, i samsvar med artikkel 13.

2. Retningslinjene kan også fastsette egnede regler som fører til en gradvis harmonisering av de prinsippene som legges til grunn ved fastsettelse av avgifter for produsenter og forbrukere (last) i nasjonale tariffsystemer, herunder at kompensasjonsordningen mellom operatører av transmisjonsnett avspeiles i de nasjonale nettavgiftene, og utsending av hensiktsmessige og effektive lokaliseringssignaler, i samsvar med prinsippene i artikkel 14.

Retningslinjene skal inneholde bestemmelser om hensiktsmessige og effektive harmoniserte lokaliseringssignaler på fellesskapsplan.

En slik harmonisering skal ikke være til hinder for at medlemsstatene anvender ordninger for å sikre at de avgiftene forbrukerne betaler for nettilgang (last), er sammenlignbare innenfor hele deres territorium.

3. Ved behov skal det i retningslinjer for hvilken grad av harmonisering som minst kreves for å oppnå målet med denne forordning, også gis nærmere opplysninger om

- a) framlegging av opplysninger i samsvar med prinsippene i artikkel 15,
- b) regler om handel med elektrisk kraft,
- c) regler om insentiver til investering i overføringskapasitet, herunder lokaliseringssignaler,
- d) områdene nevnt i artikkel 8 nr. 6.

Kommisjonen skal for dette formål rådføre seg med Byrådet og ENTSO for elektrisk kraft.

4. Retningslinjer for forvaltning og tildeling av tilgjengelig kapasitet i overføringsforbindelser mellom nasjonale nett er fastsatt i vedlegg I.

5. Kommisjonen kan vedta retningslinjer for spørsmålene nevnt i nr. 1, 2 og 3 i denne artikkel. Den kan endre retningslinjene nevnt i nr. 4 i denne artikkel i samsvar med prinsippene i artikkel 15 og 16, særlig for å inkludere detaljerte retningslinjer for alle metoder for kapasitetstildeling som brukes i praksis, og for å sikre at ordningene for flaskehals-håndtering utvikles på en måte som er forenlig med målene for det indre marked. Ved behov skal det i forbindelse med slike endringer fastsettes felles regler om minstestandarder for

sikkerhet og for bruk og drift av nettet, som nevnt i artikkel 15 nr. 2. Disse tiltakene, som har som formål å endre ikke-grunnleggende bestemmelser i denne forordning ved å utfylle den, skal vedtas etter framgangsmåten med forskriftskomite med kontroll nevnt i artikkel 23 nr. 2.

Når Kommisjonen vedtar eller endrer retningslinjene, skal den

- a) sikre at retningslinjene gir det minimum av harmonisering som kreves for å nå målene i denne forordning, og ikke går lenger enn det som er nødvendig for dette formålet, og
- b) angi hvilke tiltak den har truffet for å sikre samsvar mellom reglene i tredjestater som inngår i Fellesskapets elektrisitetsnett, og de aktuelle retningslinjene.

Når Kommisjonen første gang vedtar retningslinjer i henhold til denne artikkel, skal den sikre at de i et enkelt utkast til tiltak minst dekker spørsmålene nevnt i nr. 1 bokstav a) og d) og i nr. 2.

Artikkel 19

Reguleringsmyndigheter

Når reguleringsmyndighetene utfører sine oppgaver, skal de sikre samsvar med denne forordning og de retningslinjene som vedtas i henhold til artikkel 8. Ved behov skal reguleringsmyndighetene, for å nå målene i denne forordning, samarbeide med hverandre og med Kommisjonen og Byrådet i samsvar med kapittel IX i direktiv 2009/72/EF.

Artikkel 20

Opplysninger og fortrolighet

1. Medlemsstatene og reguleringsmyndighetene skal på anmodning gi Kommisjonen alle opplysninger som er nødvendige for å etterkomme artikkel 13 nr. 4 og artikkel 18.

Særlig med henblikk på formålene nevnt i artikkel 13 nr. 4 og 6 skal reguleringsmyndighetene regelmessig gi opplysninger om de faktiske kostnadene som de nasjonale operatørene av transmisjonsnett har pådratt seg, samt data og alle relevante opplysninger om de fysiske strømmene i transmisjonsnettene og om nettkostnadene.

Kommisjonen skal fastsette en rimelig frist for å gi opplysningene, idet det tas hensyn til hvor komplekse de er, og hvor raskt det er behov for dem.

2. Dersom den berørte medlemsstaten eller reguleringsmyndigheten ikke gir opplysningene omhandlet i nr. 1 innen fristen fastsatt i samsvar med nr. 1 i denne artikkel, kan Kommisjonen anmode om å få alle opplysninger som er nødvendige for formålene i artikkel 13 nr. 4 og artikkel 18, direkte fra de berørte foretakene.

Når Kommisjonen sender en anmodning om opplysninger til et foretak, skal den samtidig sende en kopi av anmodningen til reguleringsmyndighetene i den medlemsstaten der foretaket har sitt hovedkontor.

3. I sin anmodning om opplysninger i henhold til nr. 1 skal Kommisjonen angi det rettslige grunnlaget for anmodningen, fristen for å gi opplysningene, anmodningens formål og de sanksjoner som i henhold til artikkel 22 nr. 2 kan ilegges dersom det gis uriktige, ufullstendige eller villedende opplysninger. Kommisjonen skal fastsette en rimelig frist som tar hensyn til hvor sammensatte opplysningene er og hvor raskt det er behov for dem.

4. Foretakenes eiere eller representanter og, dersom det dreier seg om juridiske personer, de personene som har fullmakt til å representere dem i henhold til lov eller stiftelsesdokument, skal utlevere opplysningene det anmodes om. Dersom advokater med behørig fullmakt utleverer opplysningene på vegne av sine klienter, skal klienten stå fullt ansvarlig dersom de utleverte opplysningene er ufullstendige, uriktige eller villedende.

5. Dersom et foretak ikke gir de ønskede opplysningene innen fristen fastsatt av Kommisjonen eller gir ufullstendige opplysninger, kan Kommisjonen kreve opplysningene utlevert gjennom et vedtak. Vedtaket skal angi hvilke opplysninger som kreves, og fastsette en passende frist for å gi dem. Det skal vise til sanksjonene fastsatt i artikkel 22 nr. 2. Det skal også vise til retten til å få vedtaket prøvd for De europeiske fellesskaps domstol.

Kommisjonen skal samtidig sende en kopi av vedtaket til reguleringsmyndighetene i den medlemsstaten der personen er bosatt eller foretaket har sitt hovedkontor.

6. Opplysningene nevnt i nr. 1 og 2 skal brukes bare for formålene i artikkel 13 nr. 4 og artikkel 18.

Kommisjonen skal ikke gi videre opplysninger som den mottar i henhold til denne forordning, dersom opplysningene er omfattet av taushetsplikt.

Artikkel 21

Medlemsstatenes rett til å treffe mer detaljerte tiltak

Denne forordning skal ikke berøre medlemsstatenes rett til å opprettholde eller innføre tiltak som inneholder mer detaljerte bestemmelser enn dem som er fastsatt i denne forordning eller i retningslinjene nevnt i artikkel 18.

Artikkel 22

Sanksjoner

1. Med forbehold for nr. 2 skal medlemsstatene fastsette sanksjoner som får anvendelse ved overtredelse av

bestemmelsene i denne forordning, og treffe alle nødvendige tiltak for å sikre at de gjennomføres. De fastsatte sanksjonene skal være virkningsfulle, stå i forhold til overtredelsen og virke avskrekkende. Medlemsstatene skal underrette Kommisjonen senest 1. juli 2004 om de reglene som tilsvarer bestemmelsene fastsatt i forordning (EF) nr. 1228/2003, og skal umiddelbart underrette den om eventuelle senere endringer som berører dem. De skal underrette Kommisjonen senest 3. mars 2011 om de reglene som ikke tilsvarer bestemmelsene fastsatt i forordning (EF) nr. 1228/2003, og skal umiddelbart underrette den om eventuelle senere endringer som berører dem.

2. Kommisjonen kan ved vedtak ilegge foretak bøter på opptil 1 % av den samlede omsetningen i foregående regnskapsår dersom de forsettlig eller uaktsomt gir uriktige, ufullstendige eller villedende opplysninger som svar på en anmodning i henhold til artikkel 20 nr. 3 eller unnlater å utlevere opplysninger innen en frist fastsatt ved vedtak gjort i henhold til artikkel 20 nr. 5 første ledd.

Ved fastsettelse av botens størrelse skal det tas hensyn til hvor alvorlig den manglende overholdelsen av kravene nevnt i første ledd er.

3. Sanksjoner fastsatt i henhold til nr. 1 og vedtak truffet i henhold til nr. 2 skal ikke være strafferettslige.

Artikkel 23

Komitéframgangsmåte

1. Kommisjonen skal bistås av komiteen nedsatt ved artikkel 46 i direktiv 2009/72/EF.

2. Når det vises til dette nummer, får artikkel 5a nr. 1–4 og artikkel 7 i beslutning 1999/468/EF anvendelse, samtidig som det skal tas hensyn til bestemmelsene i beslutningens artikkel 8.

Artikkel 24

Kommisjonens rapport

Kommisjonen skal overvåke gjennomføringen av denne forordning. I sin rapport i henhold til artikkel 47 nr. 6 i direktiv 2009/72/EF skal Kommisjonen også redegjøre for de erfaringer som er gjort ved anvendelsen av denne forordning. Rapporten skal særlig redegjøre for i hvilken grad forordningen har lyktes i å sikre vilkår for tilgang til nett for utveksling av elektrisk kraft over landegrensene som er ikke-diskriminerende og gjenspeiler kostnadene, med sikte på å bidra til valgfrihet for kundene i et velfungerende indre marked for elektrisk kraft og langsiktig forsyningssikkerhet, samt i hvilken grad det er gitt effektive lokaliseringssignaler. Om nødvendig skal rapporten følges av egnede forslag og/eller anbefalinger.

*Artikkel 25***Oppheving**

Forordning (EF) nr. 1228/2003 oppheves fra 3. mars 2011. Henvisninger til den opphevede forordningen skal forstås som henvisninger til denne forordning og leses som angitt i sammenligningstabellen i vedlegg II.

*Artikkel 26***Ikrafttredelse**

Denne forordning trer i kraft den 20. dagen etter at den er kunngjort i *Den europeiske unions tidende*.

Den får anvendelse fra 3. mars 2011.

Denne forordning er bindende i alle deler og kommer direkte til anvendelse i alle medlemsstater.

Utferdiget i Brussel 13. juli 2009.

For Europaparlamentet

H.-G. PÖTTERING

President

For Rådet

E. ERLANDSSON

Formann

—————

VEDLEGG I

**RETNINGSLINJER FOR FORVALTNING OG TILDELING AV TILGJENGELIG KAPASITET I
OVERFØRINGSFORBINDELSER MELLOM NASJONALE NETT****1. Alminnelige bestemmelser**

- 1.1 Operatører av transmisjonsnett (TSO-er) skal bestrebe seg på å godta alle kommersielle transaksjoner, herunder slike som innebærer handel over landegrensene.
- 1.2 Dersom det ikke forekommer noen flaskehals, skal ikke tilgangen til overføringsforbindelsen begrenses. Dersom det vanligvis ikke forekommer noen flaskehals, er det ikke nødvendig med en permanent alminnelig framgangsmåte for å gi tilgang til en overføringstjeneste over landegrensene.
- 1.3 Dersom planlagte kommersielle transaksjoner ikke er forenlige med sikker nettdrift, skal TSO-ene redusere flaskehals i samsvar med kravene til driftssikkerhet i nettet, og samtidig bestrebe seg på å sikre at alle tilknyttede kostnader holdes på et økonomisk effektivt nivå. Det kan foretas avhjelpende omfordeling eller motkjøp dersom det ikke er mulig å treffe andre, mindre kostnadskrevenne tiltak.
- 1.4 Dersom det oppstår strukturelle flaskehals, skal TSO-ene umiddelbart iverksette egnede metoder og ordninger for flaskehalshåndtering som er definert og avtalt på forhånd. Metodene for flaskehalshåndtering skal sikre at de fysiske strømmene av elektrisk kraft i forbindelse med all tildelt overføringskapasitet er i samsvar med standardene for nettsikkerhet.
- 1.5 De fastsatte metodene for flaskehalshåndtering skal gi effektive økonomiske signaler til markedsdeltakerne og TSO-ene, fremme konkurranse og være egnet til anvendelse regionalt og på fellesskapsplan.
- 1.6 Ved flaskehalshåndtering skal det ikke gjøres noen forskjell på grunnlag av transaksjoner. En anmodning om en overføringstjeneste skal avslås bare dersom følgende kumulative vilkår er oppfylt:
 - a) De økte fysiske strømmene av elektrisk kraft som følger av at anmodningen godtas, innebærer at driftssikkerheten i kraftsystemet ikke lenger kan garanteres, og
 - b) pengeverdien av denne anmodningen som ledd i framgangsmåten for flaskehalshåndtering er lavere enn alle andre anmodninger som etter planen vil bli godtatt for samme tjeneste og på samme vilkår.
- 1.7 Ved fastsettelse av egnede nettområder som det skal anvendes flaskehalshåndtering i og mellom, skal TSO-ene følge prinsippene om kostnadseffektivitet og minimering av negative virkninger på det indre marked for elektrisk kraft. Særlig skal TSO-ene ikke begrense kapasiteten i overføringsforbindelser for å fjerne flaskehals innenfor sitt eget kontrollområde, unntatt av ovennevnte grunner og av hensyn til driftssikkerheten⁽¹⁾. Dersom en slik situasjon oppstår, skal TSO-ene beskrive den og framlegge den på en åpen måte for alle nettbrukerne. En slik situasjon skal godtas bare inntil en langsiktig løsning er funnet. TSO-ene skal beskrive og på en åpen måte framlegge for alle nettbrukere de metodene og prosjektene som skal frambringe den langsiktige løsningen.
- 1.8 Når nettet balanseres innenfor kontrollområdet gjennom driftstiltak i nettet og gjennom omfordeling, skal TSO-ene ta hensyn til disse tiltakenes innvirkning på tilstøtende kontrollområder.
- 1.9 Innen 1. januar 2008 skal det på en samordnet måte og under sikre driftsforhold fastsettes ordninger for håndtering av flaskehals i overføringsforbindelser flere ganger om dagen (intradag-håndtering) for å maksimere mulighetene for handel og sikre balansering over landegrensene.

⁽¹⁾ Med driftssikkerhet menes at transmisjonsnettet holdes innenfor avtalte sikkerhetsgrenser.

- 1.10 De nasjonale reguleringsmyndighetene skal regelmessig evaluere metodene for flaskehalshåndtering og skal i den forbindelse særlig legge vekt på overholdelse av de prinsippene og reglene som fastsettes i denne forordning og i disse retningslinjene, samt de vilkårene som reguleringsmyndighetene selv har fastsatt i henhold til nevnte prinsipper og regler. Ved denne evalueringen skal det holdes samråd med alle markedsdeltakere og foretas særlige undersøkelser.

2. Metoder for flaskehalshåndtering

- 2.1 Metodene for flaskehalshåndtering skal være markedsbaserte for å fremme effektiv handel over landegrensene. Med sikte på dette skal kapasiteten tildeles bare ved hjelp av auksjoner som er eksplisitte (kapasitet) eller implisitte (kapasitet og energi). Begge metodene kan anvendes samtidig på samme overføringsforbindelse. Til intradag-handel kan det brukes et system med kontinuerlig handel.
- 2.2 Avhengig av konkurransevilkårene kan det være nødvendig at ordningene for flaskehalshåndtering muliggjør både langsiktig og kortsiktig tildeling av overføringskapasitet.
- 2.3 Ved hver framgangsmåte for kapasitetstildeling skal det tildeles en bestemt del av den tilgjengelige kapasiteten i overføringsforbindelsene pluss eventuell gjenværende kapasitet som ikke er tildelt tidligere, og eventuell kapasitet fristilt fra kapasitetsinnehavere fra tidligere tildelinger.
- 2.4 For å fremme effektiv konkurranse skal TSO-ene optimalisere kapasitetens fasthetsgrad, idet de tar hensyn til de berørte TSO-enes forpliktelser og rettigheter og markedsdeltakernes forpliktelser og rettigheter. En rimelig del av kapasiteten kan tilbys markedet med en lavere fasthetsgrad, men de nøyaktige vilkårene for overføring i grensekryssende overføringsforbindelser skal til enhver tid være tilgjengelige for markedsdeltakerne.
- 2.5 Kapasitetsrettigheter som tildeles på lang og mellomlang sikt, skal gi rett til bruk av fast overføringskapasitet. De skal på spesifiseringstidspunktet være omfattet av prinsippet om at utnyttet kapasitet går tapt, eller prinsippet om at utnyttet kapasitet må selges.
- 2.6 TSO-ene skal definere en egnet struktur for tildeling av kapasitet mellom ulike tidsrammer. Dette kan omfatte en mulighet til å reservere en minste prosentdel av kapasiteten i overføringsforbindelsene for tildeling én eller flere ganger om dagen. En slik tildelingsstruktur skal gjennomgås av de respektive reguleringsmyndighetene. Når TSO-ene utarbeider sine forslag, skal de ta hensyn til
- a) markedenes kjennetegn,
 - b) driftsvilkårene, for eksempel virkningene av å nettberegne fast angitte planer,
 - c) harmoniseringsnivået for prosentsatsene og tidsrammene som er vedtatt for de ulike foreliggende ordningene for kapasitetstildeling.
- 2.7 Kapasitetstildelingen skal ikke innebære forskjellsbehandling av markedsdeltakere som ønsker å bruke sine rettigheter til å anvende tosidige forsyningskontrakter eller gi bud på kraftbørser. De høyeste budene skal få tilslaget, uansett om de er implisitte eller eksplisitte innenfor en gitt tidsramme.
- 2.8 I regioner der finansielle terminmarkeder for kraft er velutviklet og har vist seg å være effektive, kan all kapasitet i overføringsforbindelsene tildeles gjennom implisitt auksjon.
- 2.9 Bortsett fra for nye overføringsforbindelser som omfattes av et unntak i henhold til artikkel 7 i forordning (EF) nr. 1228/2003 eller artikkel 17 i denne forordning, skal det ikke være tillatt å fastsette minstepriser innenfor rammen av kapasitetstildelingsmetodene.
- 2.10 I prinsippet skal alle potensielle markedsdeltakere kunne delta i tildelingsprosessen uten begrensninger. For å unngå å skape eller forverre problemer i forbindelse med en markedsdeltakers mulige utnyttelse av en dominerende stilling, kan den relevante regulerings- og/eller konkurransemyndigheten, dersom det er hensiktsmessig, innføre begrensninger generelt eller for et enkelt selskap på grunn av markedsdominans.
- 2.11 Markedsdeltakere skal på en forpliktende måte spesifisere sin bruk av kapasitet overfor TSO-ene innen en fastsatt frist for hver tidsramme. Fristen skal være slik at TSO-ene kan tildele utnyttet kapasitet på nytt innenfor neste relevante tidsramme, herunder intradag-transaksjoner.

- 2.12 Kapasiteten skal kunne omsettes fritt på sekundærmarkedet, forutsatt at TSO-en blir underrettet i tilstrekkelig god tid. Dersom en TSO avviser en sekundærhandel (transaksjon), skal dette på en tydelig og åpen måte meddeles og forklares for alle markedsdeltakerne av vedkommende TSO, og reguleringsmyndigheten skal underrettes.
- 2.13 De finansielle følgene av at forpliktelsene knyttet til kapasitetstildeling ikke oppfylles, skal bæres av dem som er ansvarlige for unnlatsen. Dersom markedsdeltakere ikke bruker den kapasiteten de har forpliktet seg til å bruke, eller, når det gjelder kapasitet som er auksjonert bort eksplisitt, unnlater å handle på sekundærmarkedet eller å tilbakeføre kapasiteten i tide, skal de miste retten til slik kapasitet og betale en avgift som gjenspeiler kostnadene. Alle avgifter som gjenspeiler kostnadene for uutnyttet kapasitet, skal være begrunnet og stå i et rimelig forhold til kostnadene. Tilsvarende skal en TSO som ikke oppfyller sine forpliktelser, ha plikt til å kompensere markedsdeltakeren for tapet av kapasitetsrettigheter. For dette formål skal det ikke tas hensyn til driftstap som følge av dette. De viktigste begrepene og metodene for å fastslå ansvar ved manglende oppfyllelse av forpliktelser skal fastsettes på forhånd med hensyn til de finansielle følgene og skal gjennomgås av den eller de relevante nasjonale reguleringsmyndighetene.

3. Samordning

- 3.1 Tildeling av kapasitet i en overføringsforbindelse skal samordnes og gjennomføres ved at de berørte TSO-ene anvender felles framgangsmåter for tildeling. I tilfeller der det forventes at handel mellom to stater (TSO-er) vil ha betydelig innvirkning på vilkårene for de fysiske strømmene i en tredjestat (TSO), skal metodene for flaskehalshåndtering samordnes mellom alle de berørte TSO-ene gjennom en felles framgangsmåte for flaskehalshåndtering. De nasjonale reguleringsmyndighetene og TSO-ene skal sikre at det ikke ensidig utformes framgangsmåter for flaskehalshåndtering som har betydelig innvirkning på de fysiske strømmene av elektrisk kraft i andre nett.
- 3.2 Senest 1. januar 2007 skal det anvendes en felles samordnet metode for flaskehalshåndtering og en felles samordnet framgangsmåte for tildeling av kapasitet til markedet minst årlig, månedlig og for påfølgende dag mellom statene i følgende regioner:
- Nord-Europa (dvs. Danmark, Sverige, Finland, Tyskland og Polen).
 - Nordvest-Europa (dvs. Benelux, Tyskland og Frankrike).
 - Italia (dvs. Italia, Frankrike, Tyskland, Østerrike, Slovenia og Hellas).
 - Det sentrale Øst-Europa (dvs. Tyskland, Polen, Tsjekkia, Slovakia, Ungarn, Østerrike og Slovenia).
 - Sørvest-Europa (dvs. Spania, Portugal og Frankrike).
 - Det forente kongerike, Irland og Frankrike.
 - De baltiske statene (dvs. Estland, Latvia og Litauen).

For en overføringsforbindelse som berører stater som tilhører mer enn én region, kan det anvendes en annen metode for flaskehalshåndtering for å sikre at den er forenlig med de metodene som anvendes i de andre regionene som disse statene tilhører. I dette tilfellet skal de relevante TSO-ene foreslå den metoden som skal gjennomgås av de relevante reguleringsmyndighetene.

- 3.3 Regionene nevnt i nr. 2.8 kan tildele all kapasitet i overføringsforbindelser gjennom tildeling for påfølgende dag.
- 3.4 Det skal fastsettes forenlige framgangsmåter for flaskehalshåndtering i alle disse sju regionene med sikte på å skape et virkelig integrert indre marked for elektrisk kraft. Markedsdeltakerne skal ikke stå overfor uforenlige regionale systemer.
- 3.5 Med sikte på å fremme rettferdig og effektiv konkurranse og handel over landegrensene skal samordningen mellom TSO-ene i regionene nevnt i nr. 3.2 omfatte alle trinn fra kapasitetsberegning og optimering av kapasitetstildelingen til sikker drift av nettet, med klar ansvarsfordeling. Denne samordningen skal særlig omfatte
- bruk av en felles overføringsmodell som på en effektiv måte håndterer innbyrdes avhengig fysisk parallellflyt, og som tar hensyn til avvik mellom fysiske og kommersielle strømmer,

- b) tildeling og spesifisering av kapasitet for å håndtere innbyrdes avhengig fysisk parallellflyt på en effektiv måte,
 - c) identiske forpliktelser for kapasitetsinnehavere til å gi opplysninger om planlagt bruk av kapasiteten, dvs. spesifisering av kapasitet (til eksplisitte auksjoner),
 - d) identiske tidsrammer og stengetider,
 - e) identisk struktur for tildeling av kapasitet mellom ulike tidsrammer (én dag, tre timer, én uke osv.) og med hensyn til solgte kapasitetsenheter (kraftmengde i MW, MWh osv.),
 - f) enhetlig ramme for kontrakter med markedsdeltakerne,
 - g) kontroll av at strømmene oppfyller sikkerhetskravene til nettet med hensyn til driftsplanlegging og sanntidsdrift,
 - h) regnskapsføring av og oppgjør for tiltak for flaskehalshåndtering.
- 3.6 Samordningen skal også omfatte utveksling av opplysninger mellom TSO-er. Informasjonsutvekslingens art, tidspunkter og hyppighet skal være forenlig med virksomheten i nr. 3.5 og med elektrisitetsmarkedenes virkemåte. Denne informasjonsutvekslingen skal særlig gjøre det mulig for TSO-ene å utarbeide best mulige prognoser for den allmenne nettsituasjonen, slik at de kan vurdere strømmene i sine nett og den tilgjengelige kapasiteten i overføringsforbindelser. En TSO som samler inn opplysninger på vegne av andre TSO-er, skal sende resultatene av datainnsamlingen tilbake til de deltakende TSO-ene.

4. Tidsplan for markedstransaksjoner

- 4.1 Tildelingen av den tilgjengelige overføringskapasiteten skal skje i tilstrekkelig god tid. Før hver tildeling skal de berørte TSO-ene i fellesskap offentliggjøre den kapasiteten som skal tildeles, idet de, dersom det er relevant, tar hensyn til kapasitet fristilt fra eventuelle faste overføringsrettigheter og, dersom det er relevant, til tilknyttede nettoberegnete spesifiseringer, sammen med eventuelle tidsrom da kapasiteten vil være redusert eller ikke tilgjengelig (f.eks. på grunn av vedlikehold).
- 4.2 Samtidig som det tas fullt hensyn til nettsikkerheten, skal spesifiseringen av overføringsrettigheter skje i tilstrekkelig god tid før påfølgende dags transaksjoner i alle de relevante organiserte markedene og før offentliggjøringen av den kapasiteten som skal tildeles under tildelingsordningen for påfølgende dag eller den intradaglige tildelingsordningen. Spesifiseringene av overføringsrettigheter i motsatt retning skal nettoberegnes for å gjøre effektiv bruk av overføringsforbindelsen.
- 4.3 Suksessive intradaglige tildelinger av tilgjengelig overføringskapasitet for dag D skal skje på dag D-1 og D, etter at de angitte eller faktiske produksjonsplanene for påfølgende dag er utarbeidet.
- 4.4 Når TSO-ene forbereder nettdriften for påfølgende dag, skal de utveksle opplysninger med nabo-TSO-ene, herunder om sine prognoser for nettopologi, tilgjengeligheten av og den prognostiserte produksjonen i produksjonsenhetene samt om lastflyt, med sikte på å utnytte hele nettet best mulig gjennom driftstiltak i samsvar med reglene for sikker nettdrift.

5. Åpenhet

- 5.1 TSO-ene skal offentliggjøre alle relevante data om nettilgjengelighet, nettilgang og nettbruk, herunder en rapport om hvor og hvorfor det forekommer flaskehals, metodene som anvendes for å håndtere flaskehalsene, og planene for den framtidige håndteringen.
- 5.2 TSO-ene skal offentliggjøre en generell beskrivelse av den metoden for flaskehalshåndtering som anvendes under ulike omstendigheter for å maksimere kapasiteten som er tilgjengelig for markedet, og en generell plan for beregning av kapasiteten i overføringsforbindelsene innenfor de ulike tidsrammene, på grunnlag av de elektriske og fysiske forholdene i nettet. Beskrivelsen skal gjennomgå av reguleringsmyndighetene i de berørte medlemsstatene.
- 5.3 Framgangsmåtene for flaskehalshåndtering og kapasitetstildeling som er i bruk, fristene og framgangsmåtene for å søke om kapasitet, en beskrivelse av de tilbudte produktene og forpliktelsene og rettighetene til både TSO-ene og den parten som tildeles kapasiteten, herunder det ansvaret som oppstår ved manglende overholdelse av forpliktelser, skal beskrives i detalj og gjøres tilgjengelig av TSO-ene på en åpen måte for alle potensielle nettbrukere.

- 5.4 Sikkerhetsstandardene for drift og planlegging skal utgjøre en integrerende del av de opplysningene som TSO-ene skal offentliggjøre i et åpent og offentlig dokument. Dette dokumentet skal også gjennomgås av de nasjonale reguleringsmyndighetene.
- 5.5 TSO-ene skal offentliggjøre alle relevante data om handel over landegrensene på grunnlag av den best mulige prognosen. For å oppfylle denne forpliktelsen skal de berørte markedsdeltakerne gi TSO-ene alle relevante data. Måten disse opplysningene offentliggjøres på, skal gjennomgås av reguleringsmyndighetene. TSO-ene skal minst offentliggjøre
- a) årlig: opplysninger om den langsiktige utviklingen av overføringsinfrastrukturen og dens innvirkning på overføringskapasiteten over landegrensene,
 - b) månedlig: måneds- og årsprognoser for overføringskapasiteten som er tilgjengelig for markedet, idet det tas hensyn til alle relevante opplysninger som er tilgjengelige for TSO-en på tidspunktet for prognosen (f.eks. sommer- og vintersesongenes innvirkning på kapasiteten i ledninger, vedlikehold av nettet, tilgjengelighet av produksjonsenheter osv.),
 - c) ukentlig: ukesprognoser for overføringskapasiteten som er tilgjengelig for markedet, idet det tas hensyn til alle relevante opplysninger som er tilgjengelige for TSO-ene på tidspunktet for prognosen, f.eks. værmelding, planlagt vedlikehold av nettet, tilgjengelighet av produksjonsenheter osv.),
 - d) daglig: den overføringskapasiteten som er tilgjengelig for markedet for påfølgende dag og intradaglig for hver markedstidsenhet, idet det tas hensyn til alle nettoberegnete spesifiseringer for påfølgende dag, produksjonsplaner for påfølgende dag, etterspørselsprognoser og planlagt vedlikeholdsarbeid på nettet,
 - e) samlet kapasitet som allerede er tildelt, per markedstidsenhet, og alle relevante vilkår for anvendelsen av denne kapasiteten (f.eks. pris oppnådd på auksjon, forpliktelser med hensyn til hvordan kapasiteten skal anvendes osv.), for å påvise eventuell restkapasitet,
 - f) tildelt kapasitet snarest mulig etter hver tildeling, samt en angivelse av prisene som er betalt,
 - g) samlet anvendt kapasitet, per markedstidsenhet, umiddelbart etter spesifiseringen,
 - h) så nær sanntid som mulig: samlede gjennomførte kommersielle og fysiske strømmer, per markedstidsenhet, herunder en beskrivelse av virkningene av alle korrigerende tiltak truffet av TSO-ene (f.eks. begrensninger) for å løse nett- eller systemproblemer,
 - i) forhåndsinformasjon om planlagte avbrudd og informasjon i ettertid for den foregående dagen om planlagte og ikke-planlagte avbrudd for produksjonsenheter som er større enn 100 MW.
- 5.6 Alle relevante opplysninger skal gjøres tilgjengelige for markedet i god tid før forhandlingene om alle transaksjoner (f.eks. tidspunktet for forhandling om årlige forsyningskontrakter for industrikunder eller tidspunktet da bud må sendes til organiserte markeder).
- 5.7 TSO-en skal offentliggjøre alle relevante opplysninger om prognosene for etterspørsel og om produksjon i henhold til tidsrammene nevnt i nr. 5.5 og 5.6. TSO-en skal også offentliggjøre relevante opplysninger som er nødvendige for det grensekryssende balansemarkedet.
- 5.8 Når prognoser offentliggjøres, skal etterhåndsverdiene for prognosen også offentliggjøres i tidsrommet som følger etter det tidsrommet prognosen gjelder, eller senest påfølgende dag (D + 1).
- 5.9 Alle opplysninger som offentliggjøres av TSO-ene, skal stilles gratis til rådighet i en lett tilgjengelig form. Alle data skal også stilles til rådighet gjennom egnede og standardiserte midler for informasjonsutveksling, som skal defineres i nært samarbeid med markedsdeltakerne. Dataene skal omfatte opplysninger om tidligere tidsrom, minst to år, slik at nye markedsdeltakere også kan få tilgang til slike data.
- 5.10 TSO-ene skal regelmessig utveksle et sett av tilstrekkelig nøyaktige data om nett og lastflyt for å gjøre det mulig for hver TSO å beregne lastflyten i sitt berørte område. Det samme datasettet skal på anmodning gjøres tilgjengelig for reguleringsmyndighetene og Kommisjonen. Reguleringsmyndighetene og Kommisjonen skal sikre at dette datasettet behandles fortrolig av dem selv og enhver rådgiver som utfører analysearbeid for dem på grunnlag av disse dataene.

6. Bruk av flaskehalsinntekter

- 6.1 Framgangsmåter for flaskehalshåndtering for en på forhånd angitt tidsramme kan gi inntekter bare ved flaskehals som oppstår innenfor denne tidsrammen, med mindre det dreier seg om nye overføringsforbindelser som er omfattet av et unntak i henhold til artikkel 7 i forordning (EF) nr. 1228/2003 eller artikkel 17 i denne forordning. Framgangsmåten for fordeling av disse inntektene skal revideres av reguleringsmyndighetene og skal verken vri tildelingsprosessen til fordel for en part som søker om kapasitet eller energi, eller være til hinder for at flaskehalsen reduseres.
 - 6.2 De nasjonale reguleringsmyndighetene skal åpent redegjøre for anvendelsen av inntekter fra tildelingen av kapasitet i overføringsforbindelser.
 - 6.3 Flaskehalsinntektene skal deles mellom de berørte TSO-ene i henhold til kriterier som de har avtalt seg imellom, og som skal gjennomgås av de respektive reguleringsmyndighetene.
 - 6.4 TSO-ene skal på forhånd fastsette nøyaktig hvordan de skal bruke eventuelle flaskehalsinntekter de kan få, og rapportere om den faktiske bruken av disse inntektene. Reguleringsmyndighetene skal verifisere at denne bruken er i samsvar med denne forordning og disse retningslinjene, og at de samlede flaskehalsinntektene som følger av tildeling av kapasitet i overføringsforbindelser, brukes til ett eller flere av de tre formålene angitt i artikkel 16 nr. 6 i denne forordning.
 - 6.5 Senest 31. juli hvert år skal reguleringsmyndighetene offentliggjøre en rapport som angir beløpet for de inntektene som er opptjent i tidsrommet på tolv måneder fram til 30. juni samme år, og om bruken av disse inntektene, sammen med en bekreftelse på at denne bruken er i samsvar med denne forordning og disse retningslinjene, og at de samlede flaskehalsinntektene brukes til ett eller flere av de tre fastsatte formålene.
 - 6.6 Bruk av flaskehalsinntekter til investeringer for å opprettholde eller øke kapasiteten i overføringsforbindelser bør forbeholdes bestemte forhåndsdefinerte prosjekter som bidrar til å avhjelpe de foreliggende tilknyttede flaskehalsene, og som dessuten kan gjennomføres innen rimelig tid, særlig med hensyn til godkjenningsprosessen.
-

VEDLEGG II

SAMMENLIGNINGSTABELL

Forordning (EF) nr. 1228/2003	Denne forordning
Artikkel 1	Artikkel 1
Artikkel 2	Artikkel 2
—	Artikkel 3
—	Artikkel 4
—	Artikkel 5
—	Artikkel 6
—	Artikkel 7
—	Artikkel 8
—	Artikkel 9
—	Artikkel 10
—	Artikkel 11
—	Artikkel 12
Artikkel 3	Artikkel 13
Artikkel 4	Artikkel 14
Artikkel 5	Artikkel 15
Artikkel 6	Artikkel 16
Artikkel 7	Artikkel 17
Artikkel 8	Artikkel 18
Artikkel 9	Artikkel 19
Artikkel 10	Artikkel 20
Artikkel 11	Artikkel 21
Artikkel 12	Artikkel 22
Artikkel 13	Artikkel 23
Artikkel 14	Artikkel 24
—	Artikkel 25
Artikkel 15	Artikkel 26
Vedlegg	Vedlegg I